

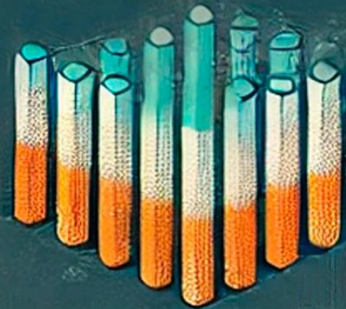

واحد مطالعات آماری و راهبردی دبیرخانه
انجمن صنایع نساجی ایران

مروری بر جایگاه صنعت نساجی ایران و جهان فصل دوم جایگاه ایران در اقتصاد جهانی (بخش ۱)

۹۷

@aiti.org.ir
 09129583657
 t.me/aiti1395
 www.aiti.org.ir
 26200196
 info@aiti.org.ir

237%
2023

پاییز ۱۴۰۳

فهرست مطالب

۱. بررسی جمعیت ایران..... ۴
۲. توزیع ناخالصی داخلی (GDP) ایران در سال ۲۰۲۳..... ۶
۳. مقایسه مقدار و رشد هزینه و درآمد یک خانوار شهری (میلیون تومان)..... ۷
۴. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱..... ۸
۵. ترکیب هزینه یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱..... ۹
۶. متوسط هزینه خالص خانوار شهری ۱۴۰۱..... ۱۰
۷. متوسط هزینه خالص خانوار روستایی در ۱۴۰۱..... ۱۰
۸. متوسط هزینه برخی اقلام غیر خوراکی یک خانوار شهری..... ۱۱
۹. شاخص بها در مناطق شهری..... ۱۱
۱۰. درصد تغییر شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری..... ۱۲
۱۱. شاخص بها..... ۱۳
۱۲. سهم کشورهای مختلف از تجارت جهانی در سال ۲۰۲۳..... ۱۴
۱۳. برترین شرکای تجاری ایران در سال ۲۰۲۳..... ۱۵
۱۴. عمده کالاهای اساسی در تجارت بین الملل ایران در سال ۲۰۲۳..... ۱۶
۱۵. نقشه جغرافیایی تعداد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور..... ۱۷
۱۶. محورهای اصلی کسب و کار در مناطق آزاد ایران..... ۱۸
۱۷. مناطق آزاد..... ۱۸
۱۸. پایانه های مرزی فعال کشور..... ۱۹
۱۹. گمرکات ایران..... ۱۹

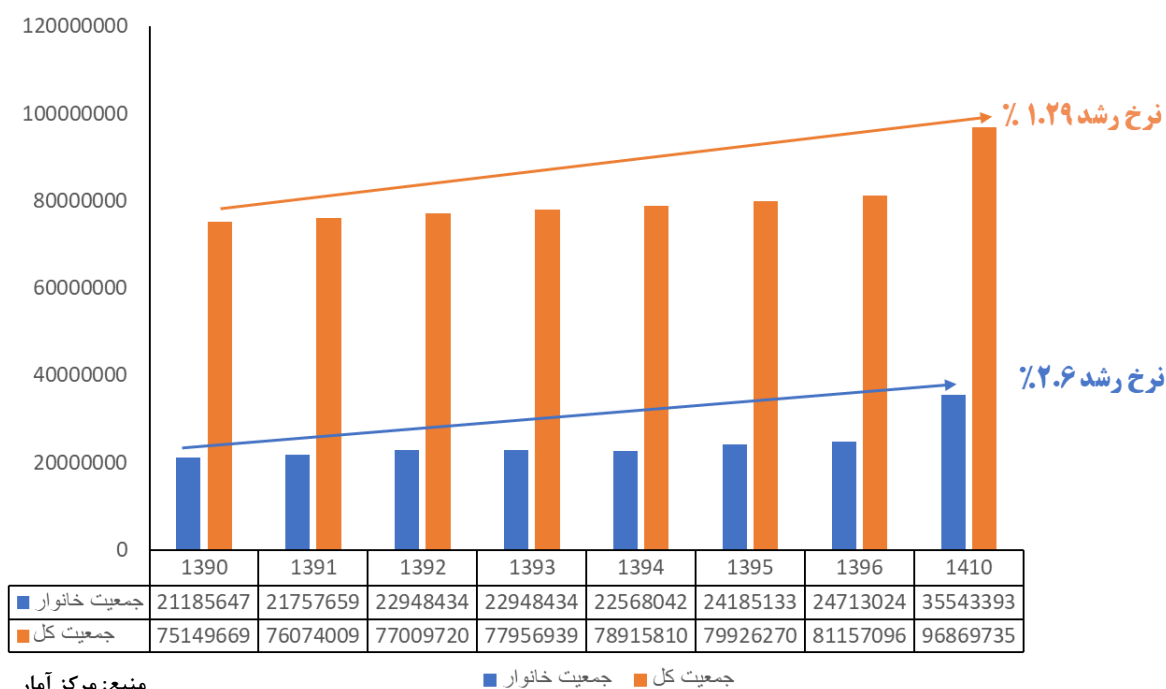
فهرست اشکال

- شکل ۱. نمودار رشد جمعیت و خانوار ایران در بازه ۱۳۹۰-۱۴۱۰..... ۴
- شکل ۲. مقایسه هرم-های سنی جمعیت ایران: سال-های ۱۳۹۵-۱۴۰۵-۱۴۱۵..... ۵
- شکل ۳. نمودار توزیع جمعیت شاغلین ایران در سال ۱۴۰۳..... ۵
- شکل ۴. نمودار توزیع ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۲۳..... ۶
- شکل ۵. نمودار مقایسه مقدار و رشد هزینه و درآمد خانوارهای تهرانی در مقایسه با کل کشور در بازه ۵ سال اخیر..... ۷
- شکل ۶. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در کشور در سال ۱۴۰۱..... ۸
- شکل ۷. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در تهران در سال ۱۴۰۱..... ۸
- شکل ۸. ترکیب هزینه یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱..... ۹
- شکل ۹. متوسط هزینه خالص یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱..... ۱۰
- شکل ۱۰. متوسط هزینه خالص یک خانوار روستایی در سال ۱۴۰۱..... ۱۰
- شکل ۱۱. شاخص بها در مناطق شهری (سال مبنا: ۱۴۰۰)..... ۱۱
- شکل ۱۲. درصد تغییر شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری..... ۱۲
- شکل ۱۳. سهم کشورهای مختلف از تجارت جهانی ۲۰۲۳..... ۱۴
- شکل ۱۴. سهم ۵ شریک تجاری برتر ایران در سال ۲۰۲۳..... ۱۵
- شکل ۱۵. لیست کالاهای اساسی در تجارت بین الملل ایران در سال ۲۰۲۳..... ۱۶
- شکل ۱۶. نقشه جغرافیایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران..... ۱۷
- شکل ۱۷. محورهای اصلی کسب و کار در مناطق آزاد ایران..... ۱۸
- شکل ۱۸. مناطق آزاد ایران..... ۱۸
- شکل ۱۹. پایانه‌های مرزی فعال در کشور..... ۱۹
- شکل ۲۰. گمرکات ایران..... ۱۹

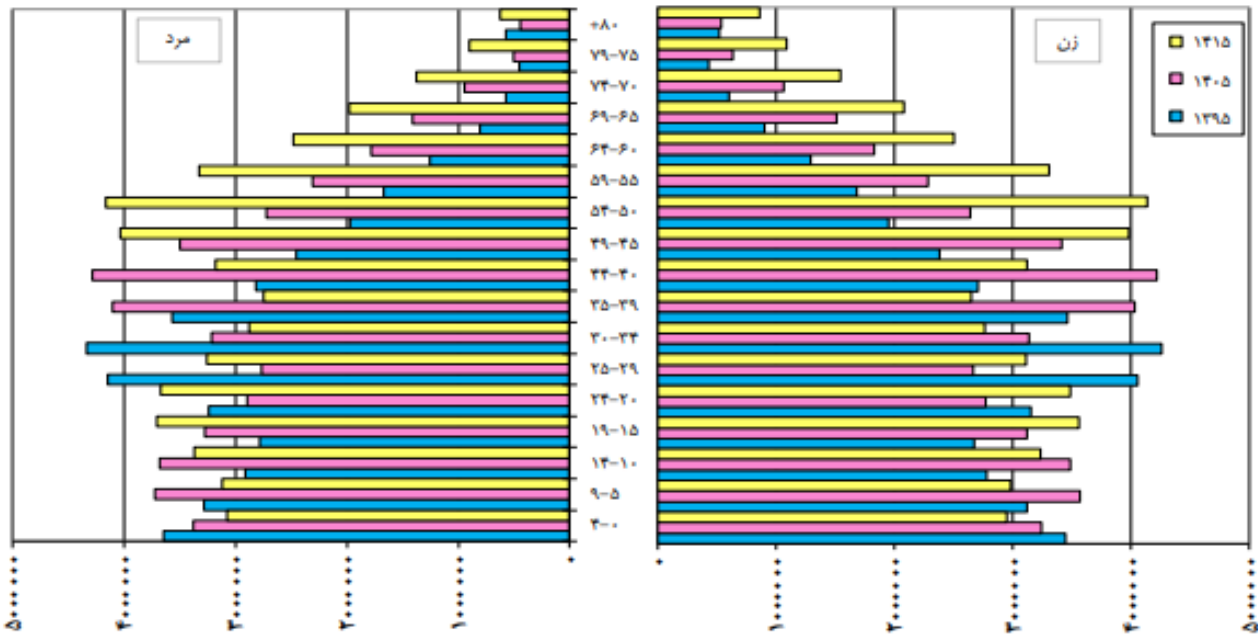
۱. بررسی جمعیت ایران

جمعیت ایران در حال حاضر با چالش‌های متعدد جمعیتی مواجه است. بر اساس آمار و گزارش‌های منتشر شده توسط مرکز آمار کشور و پیش‌بینی‌های صورت گرفته جمعیت کشور ایران تا سال ۱۴۱۰ شاهد یک روند افزایشی با شیب ملایم است. به عبارتی جمعیت کشور تا سال ۱۴۱۰ با نرخ رشد ۱/۲۹٪ به حدود ۹۷ میلیون نفر خواهد رسید.

از طرفی تعداد خانوارهای ایرانی نیز در حال افزایش است. بدین ترتیب تا سال ۱۴۱۰، با نرخ رشد ۲/۶٪ تعداد خانوارهای ایران به حدود ۳۵/۵ میلیون خانوار خواهد رسید.

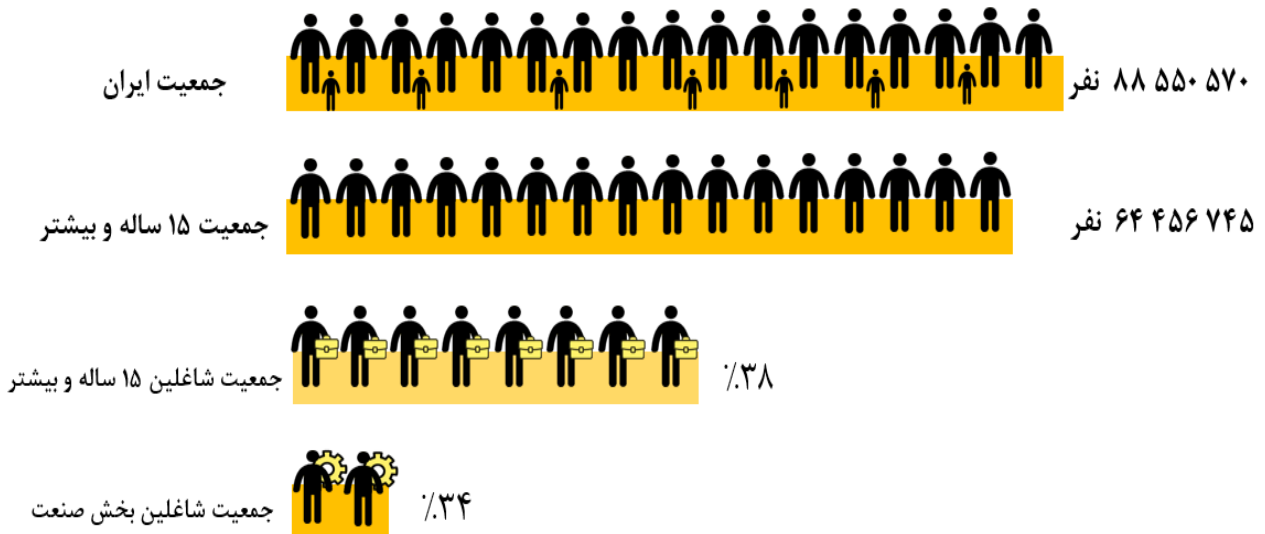

شکل ۱. نمودار رشد جمعیت و خانوار ایران در بازه ۱۳۹۰-۱۴۱۰

منبع: مرکز آمار

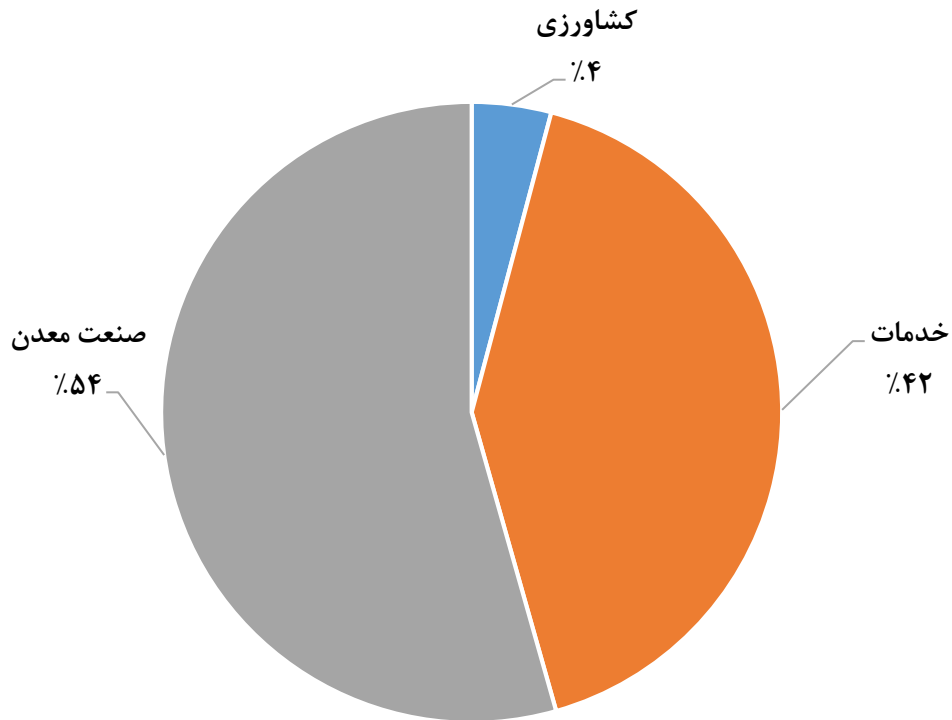
شکل ۲. مقایسه هرم‌های سنی جمعیت ایران: سال‌های ۱۳۹۵-۱۴۰۵-۱۴۱۵

منبع: مرکز آمار

شکل ۳. نودار توزیع جمعیت شاغلین ایران در سال ۱۴۰۳

۲. توزیع ناخالصی داخلی (GDP) ایران در سال ۲۰۲۳

منبع: <https://tradingeconomics.com/iran/gdp>

شکل ۴. نمودار توزیع ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۲۳

بر اساس این اطلاعات، تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۲۳ در بخش‌های مختلف به صورت زیر توزیع شده است:

بخش کشاورزی: ۴٪ از تولید ناخالص داخلی (GDP) را تشکیل می‌دهد.

بخش خدمات: ۴۲٪ از GDP را به خود اختصاص داده است.

بخش صنعت و معدن: ۵۴٪ از GDP را تشکیل می‌دهد.

این توزیع نشان می‌دهد که صنعت و معدن بزرگ‌ترین سهم را در اقتصاد ایران دارند، در حالی که خدمات نیز بخش قابل توجهی از اقتصاد را شامل می‌شود، و کشاورزی سهم نسبتاً کوچکتري در مقایسه با این دو بخش دارد.

۳. مقایسه مقدار و رشد هزینه و درآمد یک خانوار شهری (میلیون تومان)

در زیر میزان هزینه و درآمد سالانه یک خانوار شهری ارائه شده است. همانطور که مشاهده می‌شود، شاهد رشد هزینه‌ها و درآمدهای خانوار در سال‌های اخیر بوده‌ایم. از طرفی در دو سال اخیر. میانگین رشد هزینه‌ها و درآمد خانوارهای شهری در سال اخیر بیشتر از رشد درآمدها و هزینه‌های خانوارهای تهرانی بوده است.

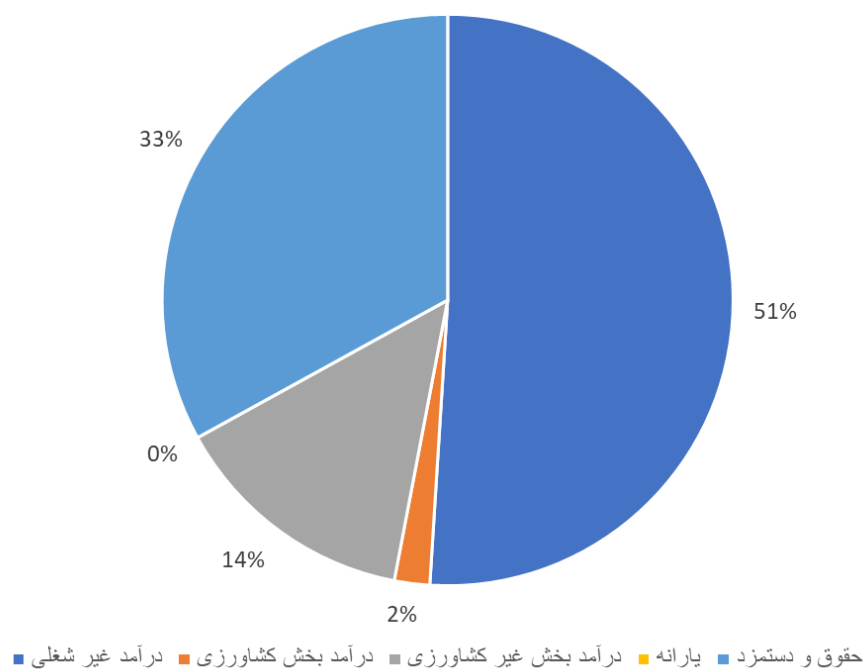

منبع: بانک مرکزی

شکل ۵. نمودار مقایسه مقدار و رشد هزینه و درآمد خانوارهای تهرانی در مقایسه با کل کشور در بازه ۵ سال اخیر

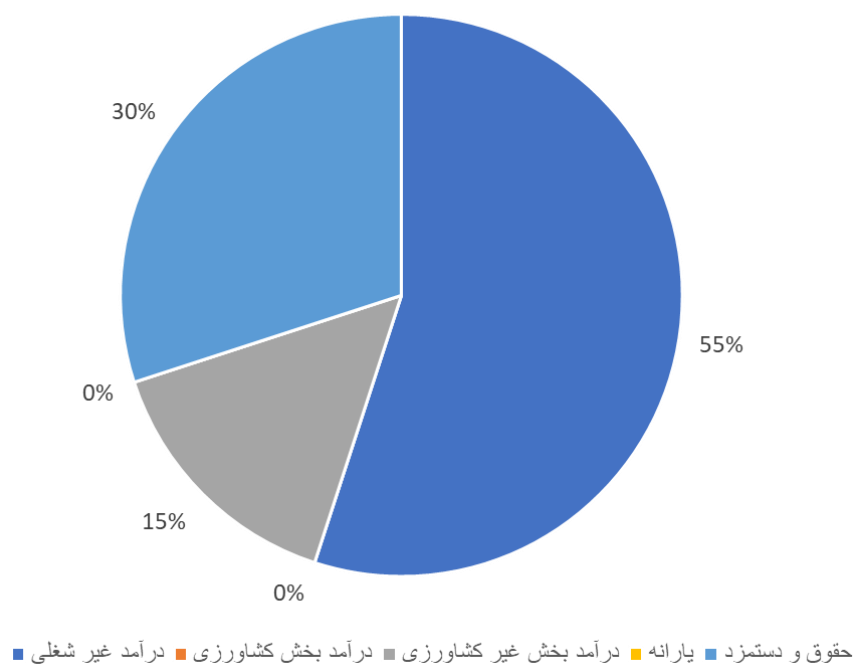
۴. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱

کشور

شکل ۶. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در کشور در سال ۱۴۰۱

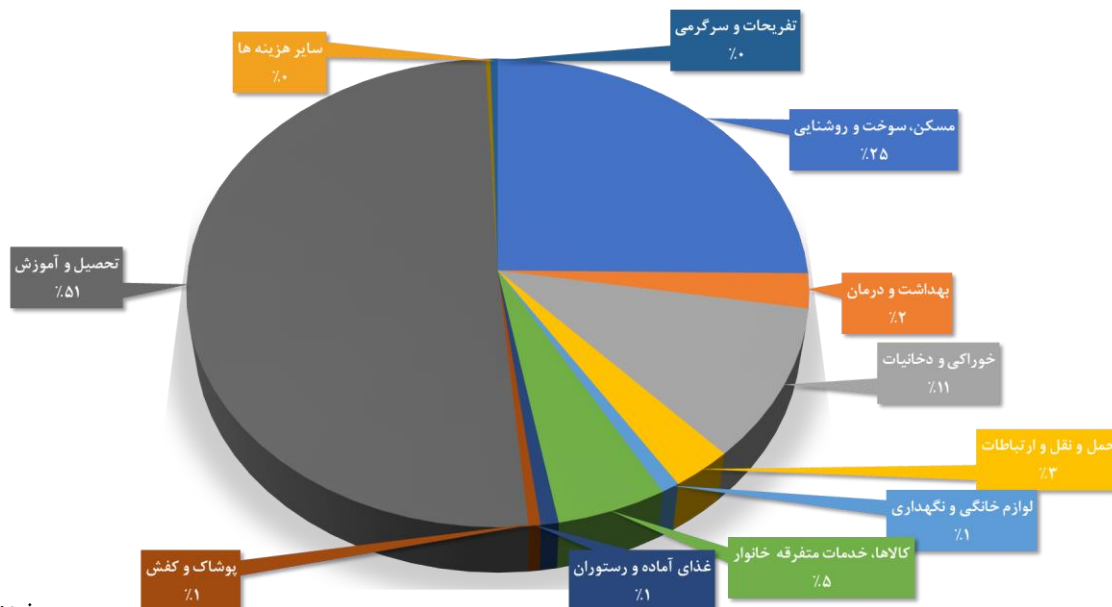
تهران

شکل ۷. ترکیب درآمد یک خانوار شهری در تهران در سال ۱۴۰۱

منبع: بانک مرکزی

۵. ترکیب هزینه یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱

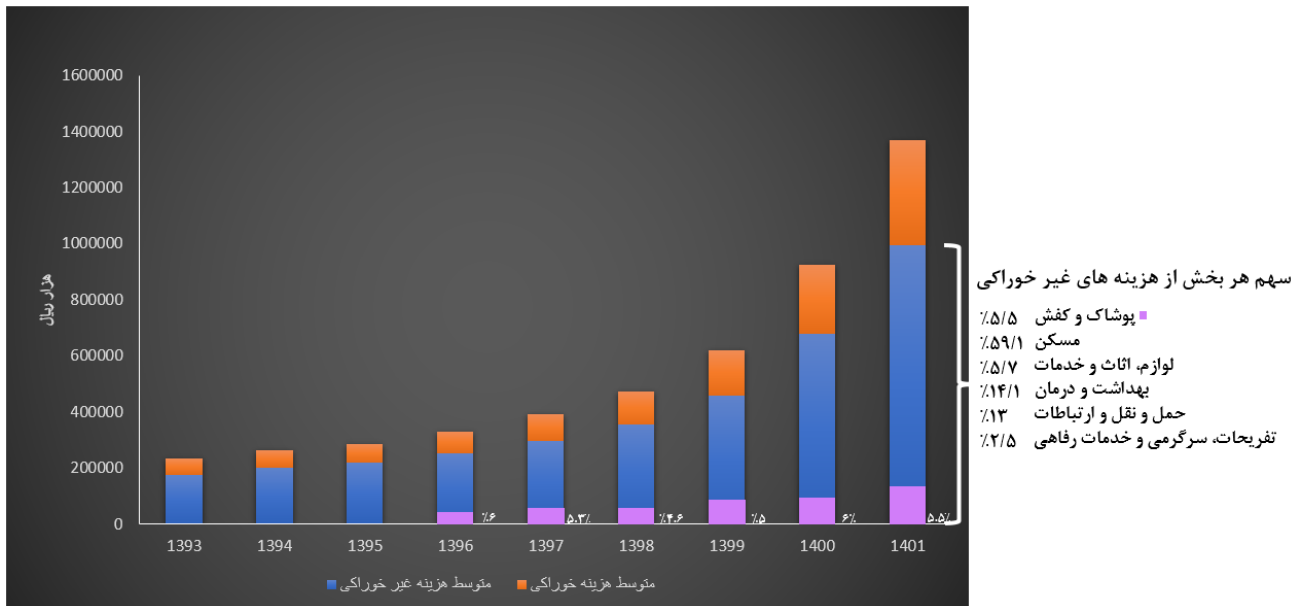

منبع: بانک مرکزی

شکل ۸. ترکیب هزینه یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱

این نمودار نشان می‌دهد که بخش عمده هزینه‌های یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱، صرف تحصیل و آموزش، مسکن، سوخت و خوراکی می‌شود. از طرفی بر اساس گزارش بانک مرکزی خانوارهای شهری تنها ۱ درصد از هزینه خود را صرف پوشاک و کفش می‌کنند.

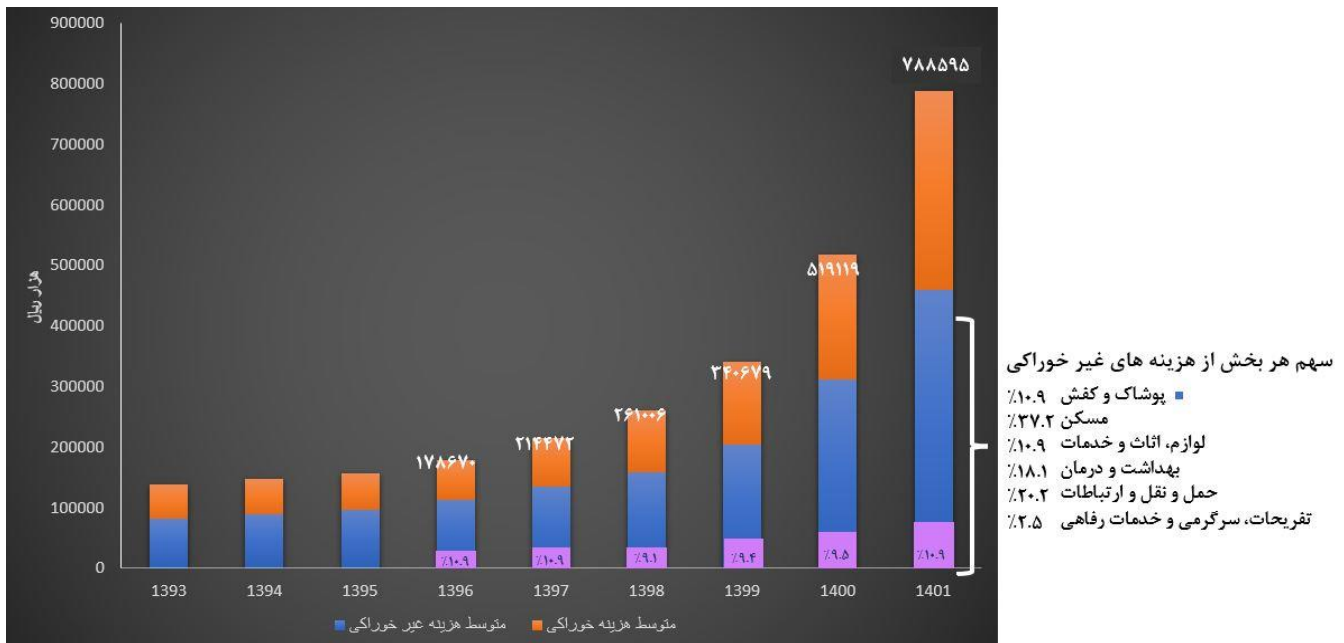
۶. متوسط هزینه خالص خانوار شهری ۱۴۰۱

منبع: مرکز آمار

شکل ۹. متوسط هزینه خالص یک خانوار شهری در سال ۱۴۰۱

۷. متوسط هزینه خالص خانوار روستایی در ۱۴۰۱

منبع: مرکز آمار

شکل ۱۰. متوسط هزینه خالص یک خانوار روستایی در سال ۱۴۰۱

۸. متوسط هزینه برخی اقلام غیر خوراکی یک خانوار شهری

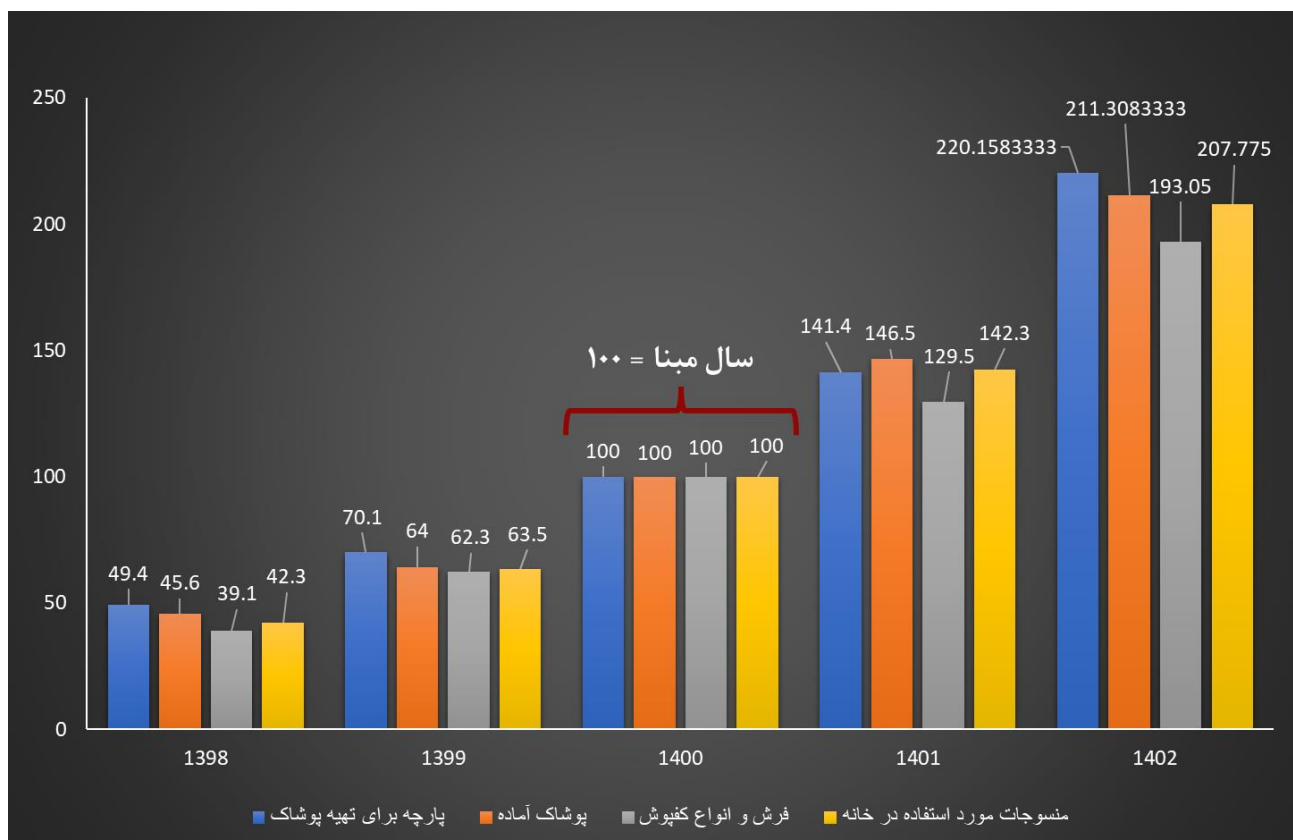
جدول ۱. متوسط هزینه برخی اقلام غیر خوراکی یک خانوار شهری در بازه ۱۳۹۸-۱۴۰۱

ردیف	شرح کد	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱
۱	پارچه برای تهیه پوشاک	۱.۴	۱.۲	۲.۱	۴
۲	پوشاک آماده	۱۳.۳	۱۸	۳۴	۶۳.۶
۳	منسوجات مورد استفاده در خانه	۱	۱.۵	۲.۲	۳.۸
۴	فرش و موکت	۲.۶	۳.۶	۵.۳	۸.۶

(میلیون ریال)

منبع: بانک مرکزی

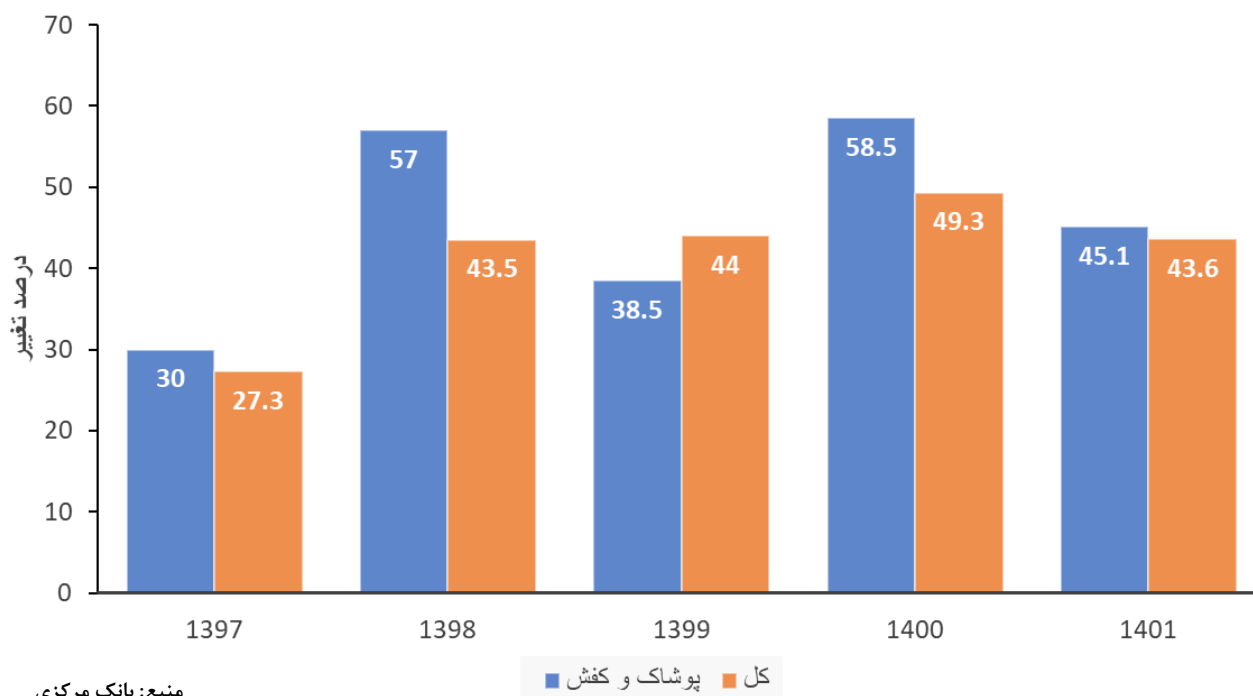
۹. شاخص بها در مناطق شهری

منبع: بانک مرکزی

شکل ۱۱. شاخص بها در مناطق شهری (سال مبنا: ۱۴۰۰)

۱۰. درصد تغییر شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری

شکل ۱۲. درصد تغییر شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری

بخش پوشاک و کفش شامل: پوشاک آماده، انواع کفش، پارچه برای تهیه پوشاک اجرت دوخت و شست و شوی لباس است.

ضریب اهمیت	گروه های دوازده گانه اصلی
۳۷.۰۵	مسکن، آب، برق، برق و سایر سوخت ها
۲۵.۵۱	خوراکی ها و آشامیدنی ها
۸.۹	حمل و نقل
۷.۸۳	بهداشت و درمان
۴.۶۲	پوشاک و کفش
۴.۳۳	اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه
۴.۱۷	کالا و خدمات متفرقه
۲.۳۰	ارتباطات
۲.۰۷	تفریح و امور فرهنگی
۲.۰۳	تحصیل
۱.۸۲	رستوران و هتل
۰.۳۷	دخانیات

جدول ۲. شاخص بهای تولید کننده

شاخص بهای تولید کننده (PPI)			گروه
در سال ۱۴۰۲	در بهمن ماه ۱۴۰۱	در سال پایه ۱۳۹۵	
۹۱۵.۸	۶۹۷.۷	۰.۹۳	تولید منسوجات
۹۲۱	۷۲۹.۹	۰.۵۹	ریسندگی، بافندگی و تکمیل منسوجات
۹۰۶.۷	۶۴۲.۷	۰.۳۴	تولید سایر منسوجات
۱۱۱۰.۷	۷۵۳.۳	۰.۰۸	تولید پوشاک
۱۰۷۶.۹	۸۶۶.۶	۴۷.۱۲	صنعت
۱۰۵۱	۸۰۸.۶	۱۰۰	شاخص کل

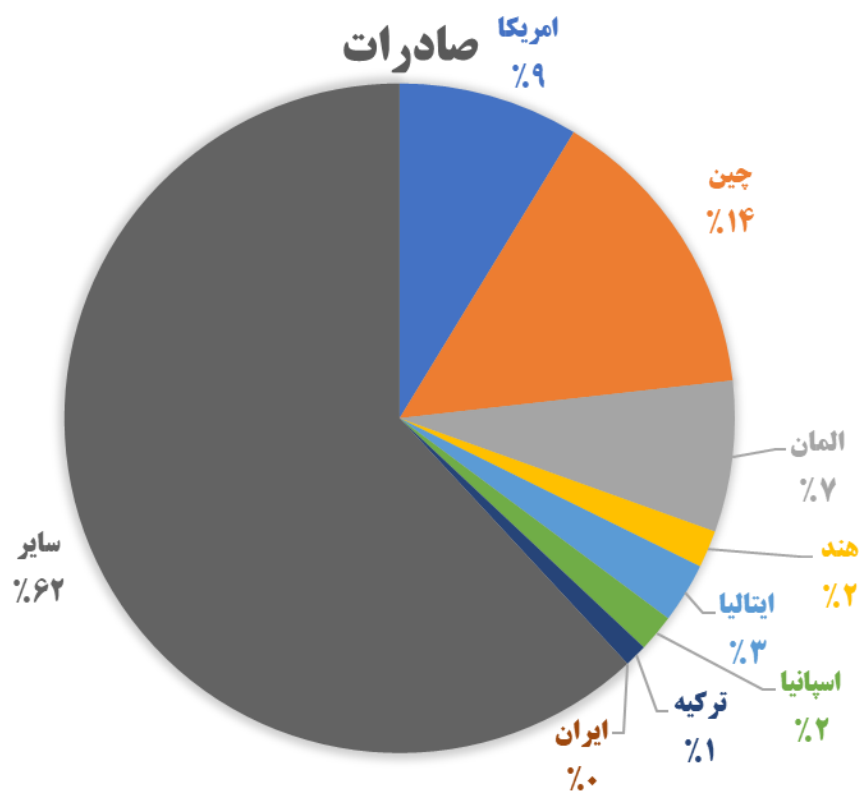
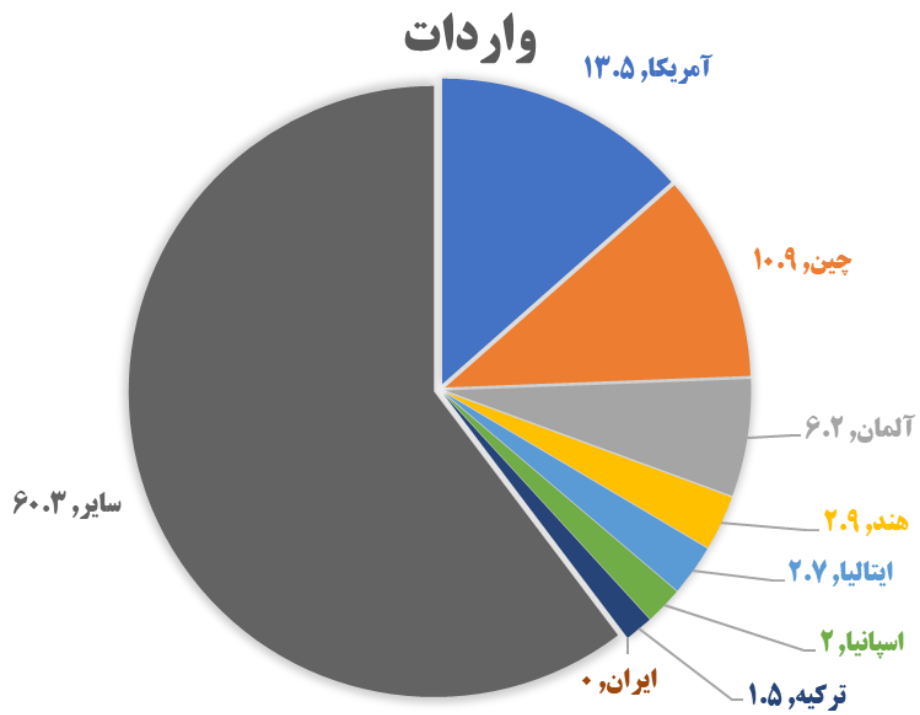
منبع: بانک مرکزی

جدول ۳. شاخص بهای مصرف کننده

شاخص بهای مصرف کننده (CPI)		گروه
در بهمن ماه ۱۴۰۱	در سال پایه ۱۳۹۵	
۸۱۴.۹	۴.۶۲	پوشاک و کفش
۷۴۵.۱	۱۰۰	شاخص کل

منبع: بانک مرکزی

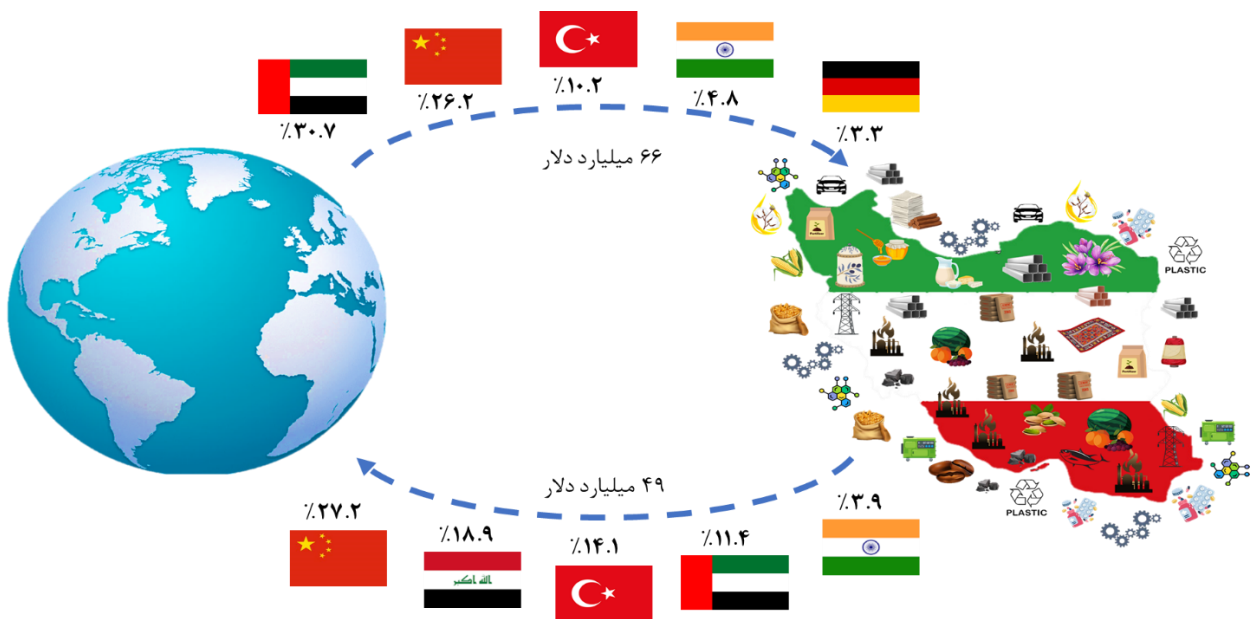
۱۲. سهم کشورهای مختلف از تجارت جهانی در سال ۲۰۲۳

منبع: ITC

شکل ۱۳. سهم کشورهای مختلف از تجارت جهانی ۲۰۲۳

۱۳. برترین شرکای تجاری ایران در سال ۲۰۲۳

منبع: گمرک ج.ا.ا

شکل ۱۴. سهم ۵ شریک تجاری برتر ایران در سال ۲۰۲۳

صادرات همواره بخش مهمی درآمد اقتصادی کشور است. اگرچه ایران به عنوان یک کشور نفت خیز، برای سالیان سال به درآمد نفتی خود متکی بوده است اما در سال‌های اخیر لزوم توجه و تمرکز بر روی سایر محصولات صادراتی نیز قابل مشاهده بوده است. در ادامه به بررسی واردات و صادرات ایران در سال ۲۰۲۳ می‌پردازیم.

صادرات و واردات:

صادرات: ایران در سال ۲۰۲۳ به صادرات کالاهای غیرنفتی توجه بیشتری داشت. کشورهایی مانند چین، عراق، ترکیه، امارات متحده عربی و هند مقصدهای اصلی صادرات ایران بودند.

واردات: واردات کالا به ایران با محدودیت‌های تحریمی و همچنین نوسانات ارزی مواجه بود. کالاهای اساسی و صنعتی همچنان جزء اولویت‌های وارداتی بودند. کشورهایی مانند امارات متحده عربی، چین، ترکیه، هند و آلمان بیشترین میزان صادرات به ایران را داشتند.

۱۴. عمده کالاهای اساسی در تجارت بین الملل ایران در سال ۲۰۲۳

صادرات

انواع سوخت های فسیلی
کک و زغال سنگ
برق
فلزات و مصنوعات آن
پلیمر و کالاهای پلاستیکی
مواد شیمیایی آلی
کود شیمیایی
مس و مصنوعات آن
آلومینیوم و مصنوعات آن
گچ، نمک، سیمان و ...
میوه و سبزیجات
آجیل
محصولات لبنی، عسل طبیعی و ...
محصولات سرامیکی
فرش و کفپوش
چای، زعفران و ادویه

واردات

غلات
ذرت
انواع ژنراتور و بویلر
ماشین آلات صنعتی
لوازم برقی و مکانیکی
خودرو
دانه های روغنی
پلیمر و کالاهای پلاستیکی
دارو و کالاهای پزشکی
مواد شیمیایی آلی
فلزات و مصنوعات آن
دستگاه اپتیک، دقت سنجی و ...
چای و قهوه و ...
کک و زغال سنگ
چوب، خمیر چوب، کاغذ و ...
نخ و الیاف مصنوعی

شکل ۱۵. لیست کالاهای اساسی در تجارت بین الملل ایران در سال ۲۰۲۳

منبع: ITC

۱۵. نقشه جغرافیایی تعداد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور

۴ مشکلات مناطق آزاد در ایران

- تعیین نه چندان اصولی اهداف مربوط به ایجاد مناطق
- محرومیت مناطق با وجود هزینه های انجام شده
- عدم اولویت بندی نیازهای هر منطقه
- کمبود تسهیلات بیمه ای و بانکی
- عدم مکانیابی صحیح
- نبود امکانات زیربنایی
- سوء استفاده قاچاقچیان از این مناطق، به سبب نبود ابزارهای کنترلی لازم

۱ چند منطقه آزاد در ایران وجود دارد؟

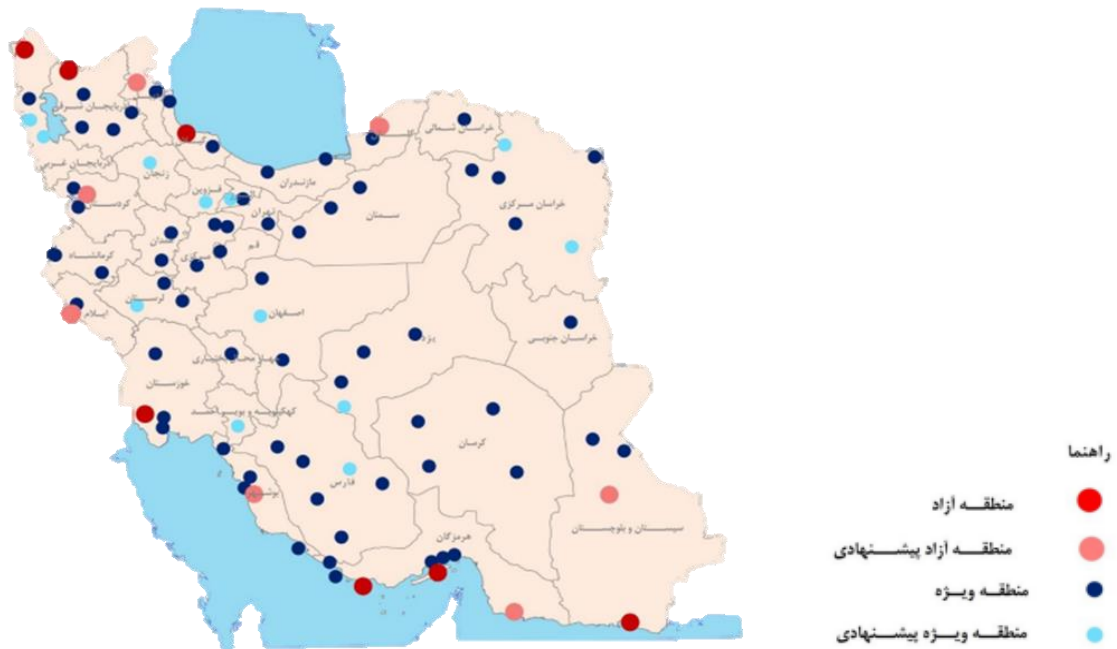
- ۱- منطقه آزاد کیش
- ۲- منطقه آزاد قشم
- ۳- منطقه آزاد چابهار
- ۴- منطقه آزاد ارس
- ۵- منطقه آزاد انزلی
- ۶- منطقه آزاد اروند

۳ مزایای مناطق آزاد تجاری

- معافیت مالیاتی
- عدم نیاز به روادید برای ورود و خروج خارجیان
- انعطاف پذیری بیشتر عملیات بانکی
- ترانزیت و صادرات مجدد کالاهای خارجی با کمترین تشریفات
- امکان سرمایه گذاری خارجی بدون مشارکت ایرانی
- عدم محدودیت خرید و فروش و تبدیل ارز
- تضمین حقوق قانونی سرمایه گذاران خارجی
- انتقال آسان سرمایه داخل، خارج و سایر مناطق آزاد ایران

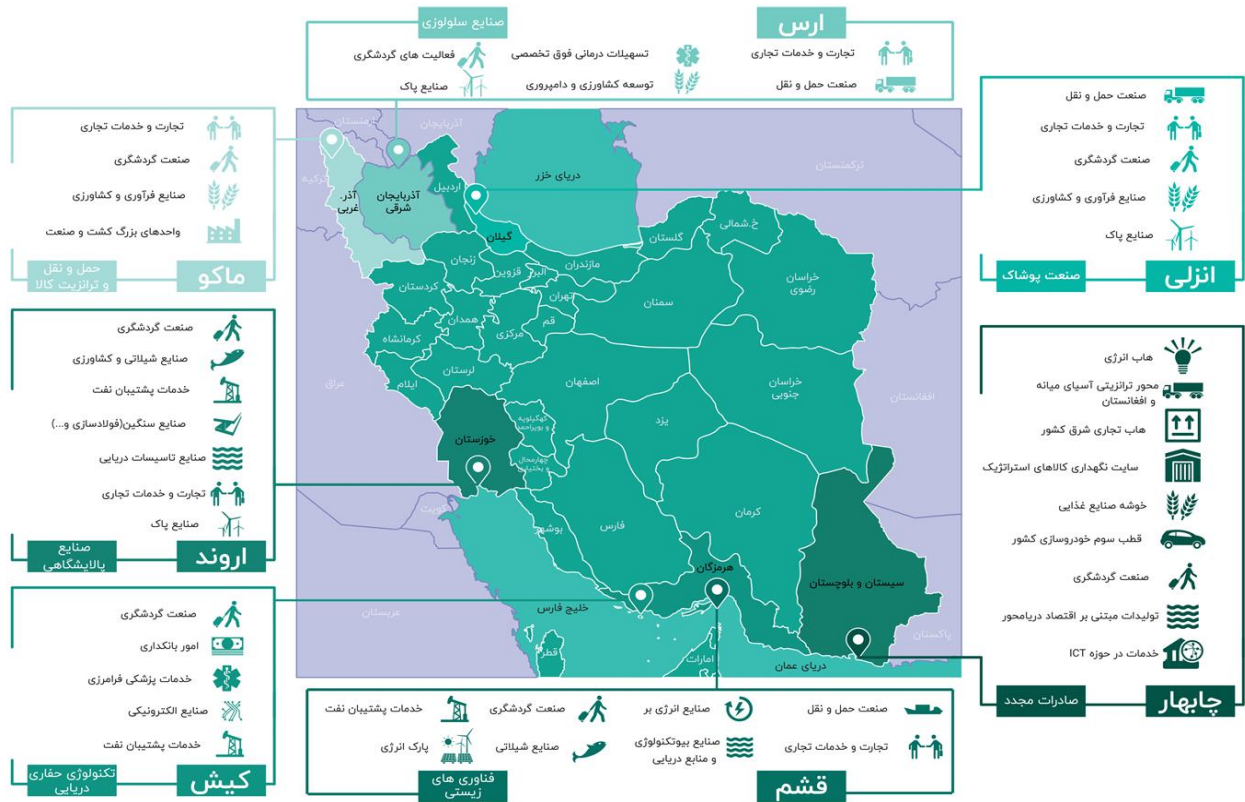
۲ اهداف تشکیل مناطق آزاد در ایران

- تسريع در انجام امور زیربنایی
- عمران و آبادانی
- رشد و توسعه اقتصادی
- سرمایه گذاری و افزایش درآمد عمومی
- ایجاد اشتغال سالم و مولد
- تنظیم بازار کار و کالا
- حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه ای
- تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی
- ارائه خدمات عمومی

شکل ۱۶. نقشه جغرافیایی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی ایران

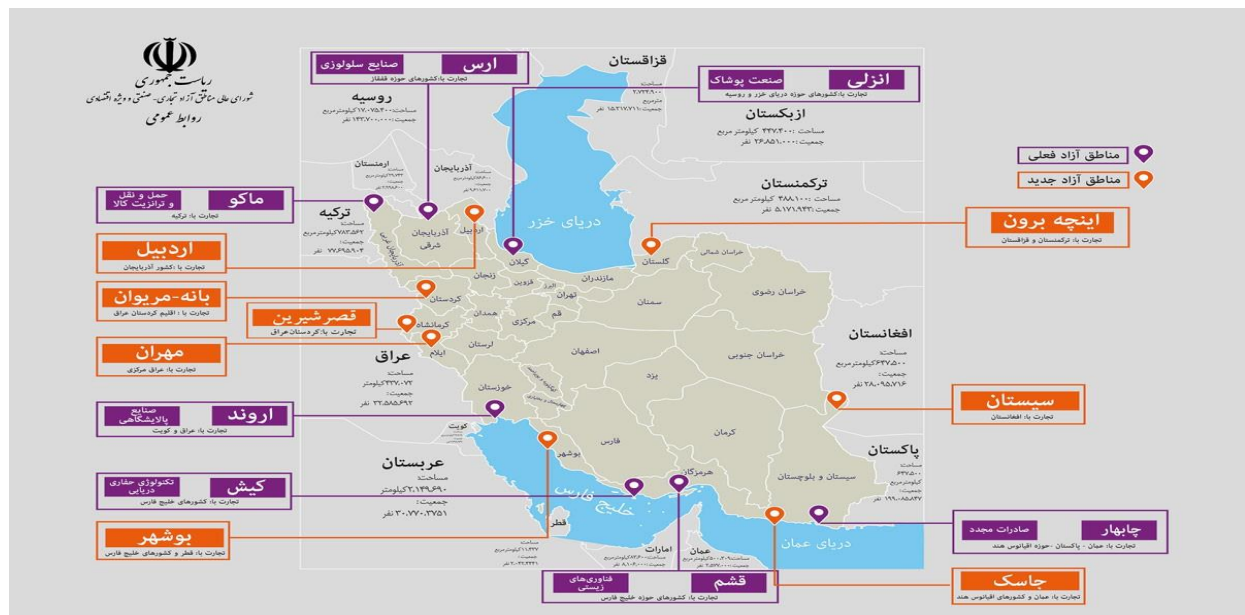
۱۶. محورهای اصلی کسب و کار در مناطق آزاد ایران

شکل ۱۶. محورهای اصلی کسب و کار در مناطق آزاد ایران

منبع: شورای ملی مناطق آزاد

۱۷. مناطق آزاد

شکل ۱۷. مناطق آزاد ایران

منبع: شورای ملی مناطق آزاد

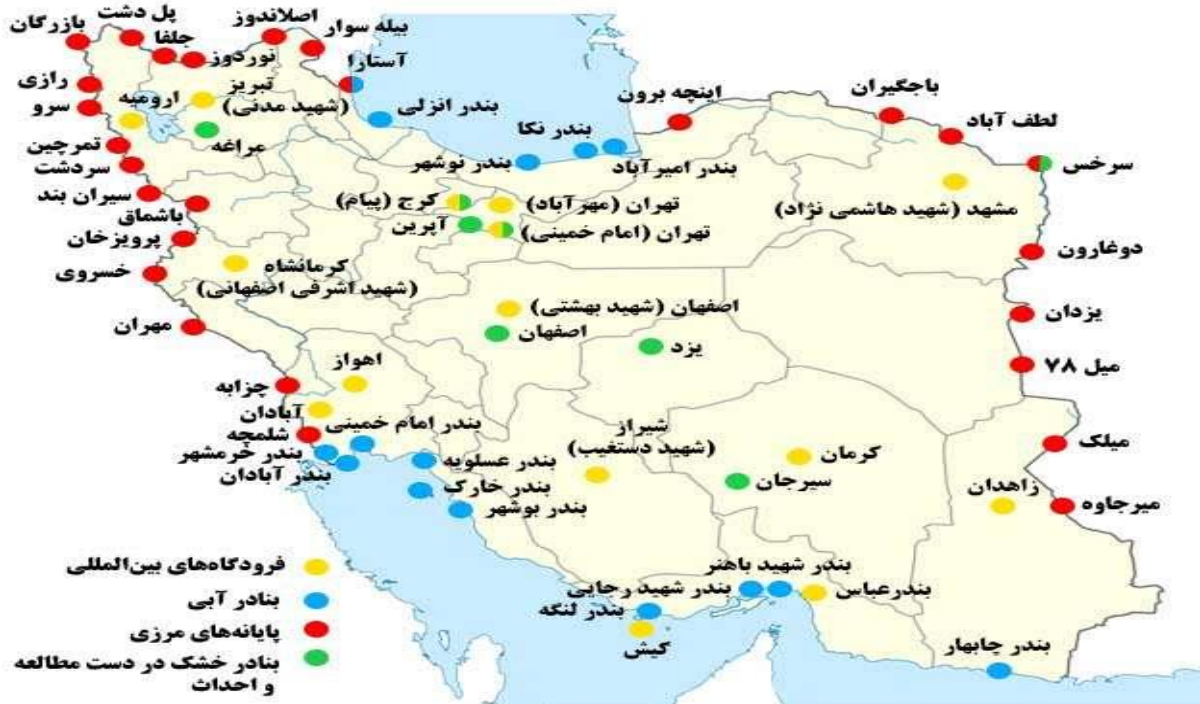
۱۸. پایانه های مرزی فعال کشور

منبع: وزارت راه و شهرسازی

شکل ۱۹. پایانه های مرزی فعال در کشور

۱۹. گمرکات ایران

شکل ۲۰. گمرکات ایران